

Knutselinspiratie

Sint-Maarten

toon beeld

CASTRICUM

ons podium

CULTUURCENTRUM
HEILOO

Gemaakt door:
Lobke Zwier
en Sarah Molenaar

Inhoud

- **Inleiding**

- **Bovenbouw**

1. Grachtenpand
2. Pompoen
3. Organische vorm
4. Weefmatje

- **Middenbouw**

1. Steden
2. Beestenboel
3. Blik Lampion
4. Kippengaas Lampion

- **Onderbouw**

1. Molen
2. Herfst Lampion
3. Pitriet Lampion
4. Lintjes Lampion

Inleiding

Voor onze collega's uit het basisonderwijs hebben wij hier een aantal lampion-ideetjes op een rij gezet. Wellicht kan dit jullie inspireren, wil je een keer wat anders proberen, of word je geprikkeld eens bewuster stil te staan bij bijvoorbeeld de kerndoelen of technische leerdoelen van het vak beeldende vorming. Er volgen per bouw (onder- midden- en bovenbouw) 4 lampion-voorbeelden met een stappenplan waarmee jullie aan de slag kunnen. Eerst zetten we graag nog uiteen, waarom het zo mooi is om iets meer verdieping aan te brengen bij het maken van lampionnen.

Lampionnen met een meerwaarde

Op 11 november met jouw zelfgemaakte lampion langs de deuren, elk kind kan zich hierop verheugen. Zeker als je echt je best hebt gedaan op jouw lampion en je onderweg veel complimenten krijgt. Maak jij een lampion om trots op te zijn?

Trots omdat je iets nieuws geleerd hebt tijdens dit proces. Trots omdat je misschien een techniek hebt gedaan, die je best uitdagend vond, maar toch gelukt is. Trots omdat je heel verrast bent over het geslaagde resultaat van jouw inzet. Dit wil je toch!?

Prikkelend beeldend onderwijs

In het basisonderwijs kan er verdieping worden geboden in de leerlijnen voor beeldende vorming. Een voorbeeld: papier maché is een techniek die elk jaar aangeboden mag worden, maar je gaat natuurlijk niet telkens een ballon beplakken. Er is meer dan dat. Wat kan verdieping binnen de techniek papier maché inhouden? Kleuters kunnen beginnen met een mooie motorische oefening van het papier scheuren in kleine stukjes, om daarna met hun glibberhandjes in de lijm te gaan en de stukjes aan te smeren op een fles (of andere stevige mal). In de middenbouw is een ballon beplakken, voor kinderen met weinig papier maché-ervaring al een hele kluit met minstens 3 lagen – dit kost meestal al een uur tijd. Als de kinderen meer ervaren zijn, kunnen zij bijvoorbeeld ook propjes aansmeren, zoals een neus. En anders plak je deze er gewoon op met papier en sterke lijm, zodat er vrolijk gedecoreerde lampionnen verschijnen in het volgende uur. In de bovenbouw kun je dan de techniek papier maché uitbreiden naar een geheel zelfontworpen mal met krantenpropjes en tape bijvoorbeeld, i.p.v. een fles of ballon als mal. Zo zit er een opbouw in de leerlijn en dus voor de kinderen een uitdaging in de techniek. Iets nieuws leren met succes is toch 't allerleukst!

Variatie in technieken

Naast papier maché zijn er natuurlijk allerlei andere technieken die zich uitermate goed lenen voor het maken van een lampion. Toch heeft ieder zijn voorkeur voor bepaalde technieken. Zo wordt de techniek textiel überhaupt niet zo snel gekozen binnen het beeldend onderwijs. Hoe zit dat bij jou? Werk jij een paar keer per jaar met stof en draad, of kies je liever voor tekenen of handvaardigheid? Probeer variatie in technieken aan te brengen gedurende de basisschoolcarrière van elk kind. Sterker nog, variatie gedurende elk schooljaar of eigenlijk elke maand. Zo ontdekt een kind zijn of haar passie misschien wel voor timmeren of naaien bijvoorbeeld en is de basis voor een enthousiaste, succesvolle beroepsbeoefenaar op de basisschool al gelegd. Om deze reden tref je in deze 4 lampion-ideeën, van de variërende technieken; papier maché, textiel, constructie en knippen en plakken. Uiteraard met een opbouw in moeilijkheid en dus een leerlijn van groep 1 t/m 8.

De kerndoelen

Voor we van start gaan, stippen we graag nog even de kerndoelen aan, welke jij misschien kunt meenemen tijdens de lessen beeldende vorming en/of het maken van de lampion.

- Gevoelens en ervaringen uitdrukken (kerndoel 54)
- Op eigen werk en dat van anderen reflecteren (kerndoel 55)
- Aspecten van cultureel erfgoed (kerndoel 56)

Dit zijn absoluut voorwaarden waaraan de les kan voldoen, om nieuwsgierige en kritische kinderen te begeleiden in hun persoonlijke leerproces.

Wat betreft kerndoel 56, deze komt terug in de lampion-voorbeelden van de techniek knippen & plakken, dus mocht je dit kerndoelen willen afvinken, laat je zeker inspireren.

De benodigdheden

Deze lampionnen zijn veelal gemaakt met materialen die op school wel aanwezig zijn, maar wil je een keer uitpakken, iets nieuws proberen, de blits maken en/of ben je bereid wat meer tijd te nemen voor de voorbereidingen? Dan kun je eens een kijkje nemen bij de constructietechnieken, als je zin hebt om pitriet eens uit te proberen of een lampion van een blik te maken. De benodigdheden zijn overigens per leerling uitgewerkt in de lesbeschrijving, dus jij als leerkracht hebt uiteraard een meervoud nodig, afhankelijk van het aantal kinderen in de klas.

Tot slot, de lampionnen kunnen bevestigd worden aan het lichtje met een chenilledraadje/pijpenrager. Mogelijk heb je hier een gaatjesmaker/perforator bij nodig. Deze stap spreekt voor zich en is dan ook niet telkens in het stappenplan opgenomen.

Heel veel plezier en creativiteit gewenst bij het maken van de lampionnen.

Wij zijn benieuwd naar jullie proces en product, dus mocht je feedback, vragen of foto's hebben, contact de cultuur coördinator van Toonbeeld of Ons Podium.

Veel creativiteit gewenst!

Grachtenpand

Groep | bovenbouw

Techniek | knippen & plakken

Tijdsduur | 2 uur

Benodigheden

- Zwart A4 papier
- Potlood
- Schaar
- Prikpen en prikmatje
- Doorzichtig overtrekpapier (of wit vliegerpapier)
net zo breed als A4, maar zo'n 10 cm hoger, dus niet 30x21 maar 30x30
- Evt. gekleurd vliegerpapier
- Waterverf en kwasten
- Evt. goudverf
- Lijmpotjes

Stappenplan

1. Vouw het zwarte A4-blad als boekje dubbel. Doe dat nog een keer, zodat het in vieren is.
2. Schrijf je naam onderaan je blad. Dit wordt de voorkant. Draai dan je blad om.
3. Bekijk op het digibord afbeeldingen van typisch Nederlandse grachtenpandjes. Voer een gesprek over deze architectuur. In welke stad zien we dit? Wie woonden hier aan de gracht? Rijke kooplieden. Omdat belasting betaald moest worden voor de grond, zijn deze huizen zo smal en hoog. Schets vervolgens aan de bovenzijde van het blad (op 1/3 van boven) 4 verschillende grachtengevels, bijvoorbeeld de trapgevel, klokgevel, halsgevel en lijstgevel (zie foto).
4. Schets deuren en ramen in alle 4 de grachtenpanden.
5. Knip eerst de gevels (daken) uit met een schaar. Prik dan de ramen en deuren met behulp van een prikpen en evt. schaar uit. Dit neemt de meeste tijd in beslag.
6. Wie (eerder) klaar is met de ramen en deuren, kan evt. aan de achterkant/potloodkant wat stukjes vliegerpapier plakken waar licht brandt in de grachtenpandjes.
7. Plak zwarte stroken aan de boven- en onderkant van het witte vliegerpapier en geef dit witte vliegerpapier kleur met waterverf. Spat evt. met verf een sterrenhemel voor de finishing touch.
8. Als de zwarte stroken zijn vastgeplakt, plak je tot slot de grachtenpanden op met sterke lijm. Vooral de lijm aan de randen van de grachtenpanden.
9. Met een randje lijm aan de zijkant van het blad maak je de lampion rond.
10. Wanneer de lampion rond is gemaakt, druk dan met je arm minstens 30 tellen in de lampion om daarna te zien of alles goed is vastgeplakt

Grachtenpand

Tip

Je kunt het uitprikken van de deuren en ramen - stap 5 - ook op de weektaak zetten, bijvoorbeeld 3 x een kwartier (dan krijg je ook geen kramp in je hand).

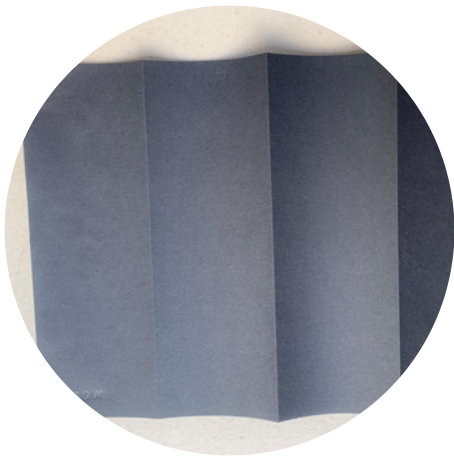
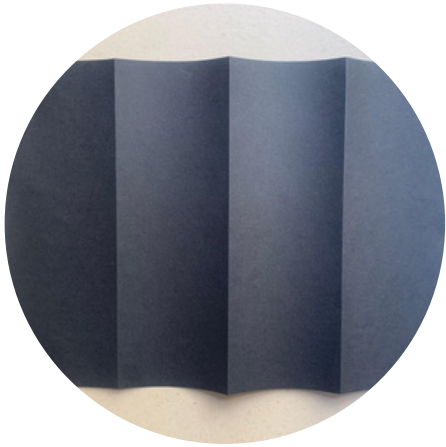
Suggestie

Als je de lampion met A4 wat klein van formaat vindt, kun je ook kiezen voor A3 formaat zwart en als vanzelfsprekend de witte achtergrond dan ook wat groter.

Houd er dan rekening mee, dat het maken van de lampion mogelijk iets meer tijd vergt.

Maar eigenlijk past zo'n smalle, lange lampion helemaal bij de stijl van de smalle grachtenpanden!

Grachtenpand

Pompoen

Groep | bovenbouw

Techniek | papier maché

Tijdsduur | 2 uur

- Benodigheden**
- Kwarkbak om de lijm in te doen
 - Pedaalemmerzak
 - Oranje, wit en rood vliegerpapier
 - Watervaste stift
 - Schaar
 - Schilderstape
 - Groene pijpenragers
 - Behanglijm
 - Tafelzeil of placemats
 - Inhoud om te vullen, zoals: plastic zakken, kranten proppen, etc.

Stappenplan

1. Vul een plastic zak met zacht materiaal, tot het vol en rond is, maar niet te groot. Draai de bovenkant bij elkaar en knoop het dicht.
2. Maak gleufjes van de pompoen, door tape om de zak te plakken.
3. Teken rond de knoop een rondje en schrijf jouw naam op een stukje tape, plak bij de knoop.
4. Scheur 3 kleuren vliegerpapier. Scheur de "witte" stukjes ongeveer zo groot als je hand of handpalm, dit is voor de eerste en 2e laag. Scheur de "oranje" stukjes even groot voor de 3e en 4e laag, maar ook wat kleinere stukjes (zo lang als je pink) voor een nette afwerking bij de 5e laag. Scheur de rode stukjes in stroken. Bewaar de gescheurde snippers bij elkaar, op een stapeltje per kleur.
5. Maak de zak (wat een pompoenlampion wordt) nat met de lijm.
6. Breng dan de eerste laag aan van wit vliegerpapier. Smeer alle stukjes vliegerpapier goed aan. Doe vervolgens de 2e laag, ook van wit vliegerpapier.
7. Breng als 3e laag 2 kleuren aan, waarbij je rood in de gleufjes van de pompoen doet en oranje bij de rest.
8. De 4e laag is helemaal van oranje. Tot slot de 5e laag, op de plekjes waar het nog licht oranje is of nog niet zo netjes is afgewerkt.
9. Laat de pompoenlampion goed drogen, ook de onderkant, dus keer na een paar dagen - wanneer de bovenkant droog is- de pompoen op de kop om beide kanten te laten drogen. Na het drogen haal je de knoop los en alle spullen uit de pedaalemmerzak. Ook de pedaalemmerzak mag eruit als dit lukt, maar het is ook geen probleem om te laten zitten. Knip de bovenkant van de pompoen mooi rond met een schaar, zo kun je alles er ook wat beter uit halen.
10. Werk het steeltje en de bladeren af met groene pijpenragers. Wikkel bijvoorbeeld om een potlood tot krullerige steeltjes. Eventueel teken je met de zwarte watervaste stift een gezicht op de pompoen.

Pompoen

Tip

Voor deze papier maché pompoen heb je heel veel behanglijm en vliegerpapier nodig. Emmers behanglijm dus en houd er rekening mee, dat wanneer je dit aanmaakt, het ook nog minstens een half uur moet opstijven. Wat vliegerpapier betreft, heeft elk kind zo'n 2 grote vellen wit en 2 grote vellen oranje nodig. Rood vliegerpapier valt mee. Koop de kleuren dus goed in, je kunt in plaats van een heel pakket met kleuren, ook kleuren per rol kopen.

Suggestie

Natuurlijk is het uithollen van een echte pompoen ook super geschikt voor groep 7/8. Het zijn de laatste jaren dat zij 11 november lopen, dus uitpakken met zo'n activiteit is geweldig. Het kost wat voorbereiding en vertrouwen, maar wanneer je iemand verantwoordelijk stelt voor het halen van de pompoenen en de kinderen zelf allemaal een keukenmes en aardappelschilmes laat meenemen, dan is het eigenlijk zo geregeld. Een paar extra ogen zijn altijd fijn, om op de veiligheid te letten. Met name het mes in en uit de pompoen halen vergt aandacht en altijd van je af snijden. Je kunt ook guts-gereedschap gebruiken (van het linoleum gutsen) om in de pompoen mooie figuren aan te brengen.

Pompoen

Organische vorm

Groep | bovenbouw

Techniek | construeren

Tijdsduur | 3 uur

Benodigdheden

- Rond pitriet 3 mm dik
- Kniptang
- Papiertape/ schildertape 2 cm breed
- Potlood
- Vloeipapier diverse kleuren
- Plakstift
- Chenille draad

Stappenplan

1. Schrijf je naam op een stukje papiertape en bevestig aan je pitriet.
2. Meet de grootte van je cirkels en knip het pitriet in stukken. Zorg dat je een stukje van 3-5 cm overlap hebt.
3. Tape de cirkels vast met papiertape. Begin aan het uiteinde van je stukje tape en wikkel het zo strak mogelijk vast.
4. Bevestig de cirkels op een punt aan elkaar, of ga door naar de andere variant.
5. Meet zijribben voor tussen je cirkels en knip op maat.
6. Geef met een potlood de bevestigingsplekken van het pitriet aan en tape de cirkels aan de ribben vast. Maak een kruisje met twee stukjes tape.
7. Kies je kleuren vloeipapier. Meet een stuk op maat en voeg daar een plakrand van c.a. 2 cm aan toe. Knip het stuk uit. Knip de hoekjes in als vouwrand.
8. Bevestig het vloeipapier door eerst één zijde van het pitriet in te smeren met plakstift en het vloeipapier er omheen te vouwen. Herhaal dit met de andere zijdes.
9. Wanneer je naast een geplakt stuk een nieuw vlak wilt bevestigen smeer je aan de binnenkant over het pitriet en vloeipapier plakstift en plak je het volgende stuk aan de binnenkant vast. Wanneer je ringen aan een punt zijn bevestigd, kun je er ook voor kiezen om stroken vloeipapier naast elkaar op te plakken i.p.v. hele vlakken.
10. Versier je lampion eventueel met zelfbedachte vormen vloeipapier.

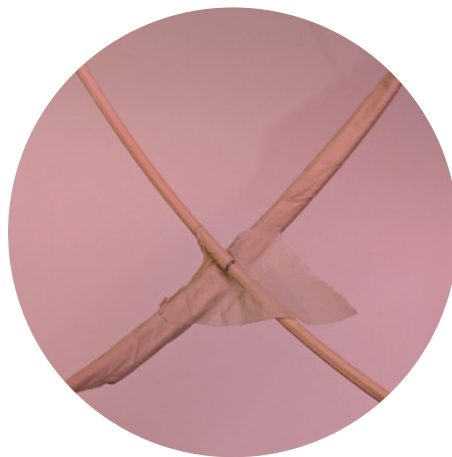
Tip

Hang de rol tape aan tafel en knip dan een stukje op maat met de schaar, herhaal dit tot je een voorraadje aan je tafelrand hebt hangen. Handig voor het delen van taperollen.

Suggestie

Maak in les een het frame van pitriet en in les twee het vloeipapier. Experimenteer vooral met verschillende vormen op basis van cirkels zodat iedereen een andere vorm heeft.

Organische vorm

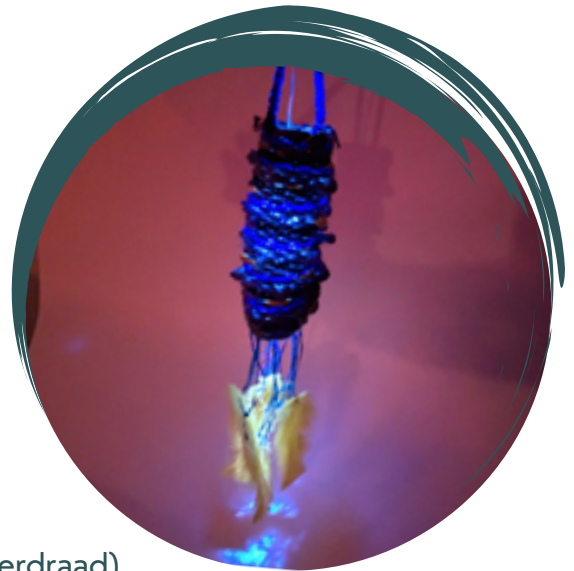

Weef matje

Groep | bovenbouw

Techniek | Textiel

Tijdsduur | 4 uur

Benodigheden

- Stuk karton ca A4 of groter, of weefraam
- Wol in diverse diktes
- Stevig (katoen) draad
- evt. stofschaar
- Gewone schaar
- Liniaal
- Potlood
- Papiertape/ plakband
- evt. weefnaalden
- Aluminiumdraad (of ijzerdraad)
- Versiering zoals veren
- Chenilledraad

Stappenplan

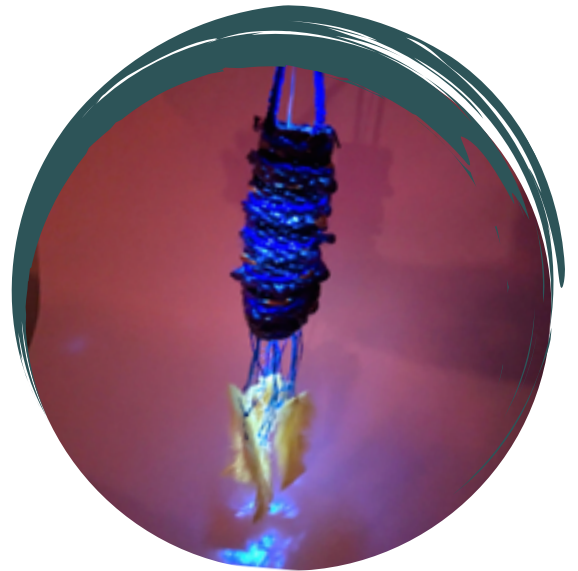
1. Schrijf je naam op je stuk karton
2. Zorg dat de ribbels verticaal lopen, dan buigt je karton minder snel. Zet boven en onder iedere 1 cm een streepje en knip deze in.
3. Plak het begin van het stevige draad aan de achterkant vast met plakband. Wikkel nu het draad rondom je weefraam. Je hebt dus aan de voorkant én aan de achterkant draden van boven naar beneden lopen! Zet het uiteinde ook weer achterop vast met plakband
4. Kies je kleuren en draaddiktes om mee te weven. Probeer verschillende steken uit: 1 over 1 onder, 2 over 1 onder of andere variaties. Belangrijk is dat je de terugweg altijd andersom begint dan je bent geëindigd. Dus eindig je 'boven' dan keer je 'onder' terug. Probeer vooral eens een steekje 'los' te trekken, hierdoor ontstaat een klein gaatje waar meer licht doorheen valt in het donker.
5. Bij het weven mogen de uiteinden los blijven hangen, zorg wel dat één draad minstens twee keer heen en weer gaat, voor de stevigheid. Zorg er ook voor dat je de weefbanen tegen elkaar aanschuift, zodat het een stevig geheel wordt. Niet té strak, want dan valt er geen licht meer door. Let er ook op dat je de banen op het eind niet te strak trekt. Dan krijgt je lapje een trechtervorm.
6. Klaar? Knip de draden aan de zijkant op ca 2 cm af. Draai je lapje om. Knip de linker twee draden aan de achterkant in het midden door. Draai je lapje weer om. Trek de draden boven los van het weefraam. Leg er, strak op je weefwerk, een dubbele knoop in. Doe dit ook voor de onderkant. Draai je lapje weer om en knip de volgende twee draden in het midden door. Herhaal.
7. Knip de draden aan de bovenkant weg. aan de onderkant kun je veren of andere versiering vastknopen
8. Meet een stuk aluminiumdraad af. De lengte van de bovenkant van je lapje keer 2. Maak hiervan een cirkel.
9. Pak een stevig stuk draad aan een naald en zet met een rijgsteek de bovenkant van het lapje stof vast aan de ring. Steek steeds aan de achterkant in het lapje. Hierdoor gaat je draad automatisch om het aluminiumdraad heen. Begin en eindig met een dubbele knoop.

Weef matje

Groep | bovenbouw

Techniek | Textiel

Tijdsduur | 4 uur

10. Gebruik dezelfde rijgsteek om de zijkant dicht te maken. Is dit te lastig? Zorg dan dat je lapje aan de bovenkant een beetje overlapt zodat je hem los kunt laten hangen.

Tip

Gebruik dik wol om mee te weven zodat het wat sneller gaat want er moet een grote lap worden gemaakt. Minimaal 20 cm breed, voor een grotere diameter van je lampion nog breder.

Suggestie

Je zou ook nog repen stof of lint kunnen gebruiken om mee te weven.

Weef Matje

Steden

Groep | middenbouw

Techniek | prikken & plakken

Tijdsduur | 1 uur

Benodigheden

- Zwart A3 papier
- Lamineervellen A3 formaat (zo is deze lampion weersbestendig)
- Plakband
- Prikpen (bij voorkeur zo'n kleine met een dikke punt) en prikmatje
- Evt. gekleurd vliegerpapier
- Doorzichtig tape

Stappenplan

1. Schrijf je naam onderaan jouw zwarte blad met een wit of schrijf-potlood.
2. Leg het blad in een lamineervel en lamineer jouw eigen lampion (onder toezicht).
3. Met 2 stukjes plakband aan beide zijanten plak je het kopietje van de stad op het zwarte gelamineerde blad.
4. Prik alle gebouwen van de stad stuk voor stuk op het blad.
5. De naam van de stad mag erbij geprikt worden als je dat leuk vindt.
6. Wie (eerder) klaar is kan evt. nog eigen details toevoegen. Teken met potlood bijvoorbeeld een maan en sterren op het kopietje en prik ook die uit.
7. Haal het kopietje er pas af als je helemaal klaar bent.
8. Neem een stuk doorzichtige tape (iets langer dan de zijkant van het blad).
9. Plak de helft vast aan de linkerkant.
10. Maak de lampion rond als een koker en plak zodoende de rechterzijde vast.

Tip

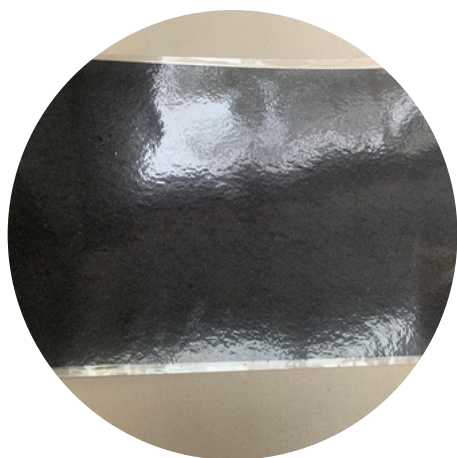
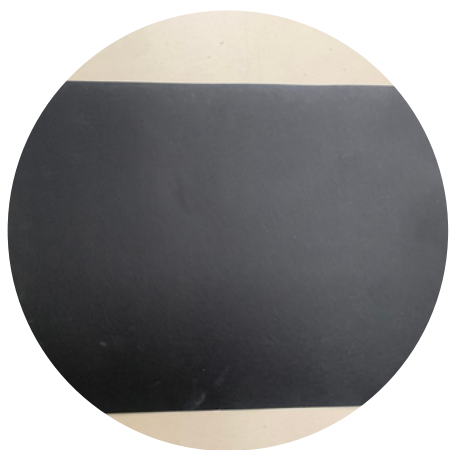
Als het lichtje van de lampion niet sterk is, kun je er ook een fietslampje aan hangen. Deze lampion kan geheel zelfstandig, middels dit stappenplan bijvoorbeeld. Juist om de zelfstandigheid te stimuleren. Zo staat er geen rij voor de lamineermachine en kunnen kinderen bijvoorbeeld 3 x 10 minuten prikken (dan krijg je ook geen kramp in je hand).

Suggestie

In plaats van hedendaagse steden, kun je ook Middeleeuwse steden laten zien bijvoorbeeld. Kastelen, burchten, het Romeinse rijk. Ridders op paarden met zwaarden en een helm. Zo zag Sint Maarten er ook uit. Lees het verhaal voor tijdens het prikken van de lampion. Je kunt er ook voor kiezen om Sint Maarten te maken en kastelen te prikken.

Steden

Beestenboel

Groep | middenbouw

Techniek | papier maché

Tijdsduur | 2 uur

Benodigheden

- Ballon
- Watervaste stift
- Tafelzeil of placemat
- Behanglijm
- Kwarkbak voor de lijm
- Vliegerpapier in verschillende kleuren
- Gekleurd A4 papier of vouwblaadjes (bij voorkeur van wat steviger papier)
- Schaar
- Lijmpotje
- Evt. veren, draad, wol, etc.

Stappenplan

1. Blaas de ballon op. Zet om het tuitje een cirkel met daarin jouw naam.
2. Kies de kleur vliegerpapier die past bij jouw dier, of misschien heeft jouw dier 2 kleuren. Heb jij een donkere kleur? Neem dan ook wit vliegerpapier voor de eerste laag (je doet 3 lagen in totaal) dus bijvoorbeeld laag 1 wit en laag 2 + 3 bruin.
3. Scheur het vliegerpapier in stukjes, niet groter dan je hand en niet kleiner dan je vinger. Ga pas verder als alles gescheurd is voor 3 lagen en bewaar de gescheurde snippers bij elkaar, op een stapeltje bijvoorbeeld.
4. Doe dan je vingers in de lijm en maak de ballon nat om te beplakken met stukjes vliegerpapier in de kleur of kleuren van jouw dier.
5. Plak stukje voor stukje en smeer eerst goed aan, zodat het helemaal tegen de ballon aan plakt. Pak dan pas een volgend stukje. Smeer telkens goed aan met lijm.
6. Zorg dat je de ballon helemaal beplakt, eerst 1 laag en als dat erop zit, een 2e en 3e laag! Minstens 3 lagen dus, niet te weinig lijm, maar ook niet te veel zodat het ervanaf druipt.
7. Laat de ballon drogen, op de placemat (niet op een krant want daar plakt het aan vast) en als de zon schijnt, leg de lampion dan vooral in de zon om het drogingsproces te versnellen.
8. Als de ballon droog is, dan is misschien je ballon al wat gekrompen, die mag eruit en knip met de schaar ook de bovenkant van jouw papier maché netjes rond.
9. Versier jouw lampiondier met gekleurd papier en gebruik daarvoor een schaar en sterke lijm. Maak ogen, mond, snuitje, oren, een staart... Druk telkens min. 30 sec aan om te bevestigen. Dit neemt een half uur tot maximaal een uur tijd in beslag.
10. Eventueel verdere versiering zoals veren, draad of wol bijvoorbeeld.

Beestenboel

Tip

Let op wat de bovenkant van jouw lampionendier is voordat je de ogen, neus en bek opplak. De bovenkant is waar het gat zit van het tuitje van de ballon, dat is namelijk waar je lichtje in komt.

Suggestie

In plaats van dieren, kun je natuurlijk ook mensen maken.

Zie deze voorbeelden van zelfportretten of een Halloween heksje.

Beestenboel

Blik lampion

Groep | middenbouw
Techniek | Construeren
Tijdsduur | 1.5 uur

Benodigheden

- Blik, gevuld met water en bevroren in de vriezer
- Spijkers met platte kop in diverse diktes
- Theedoek
- Watervaste stift
- Tekenpapier
- Potlood
- Tape
- Schaar
- Chenilledraad
- Emmer voor gesmolten ijs

Stappenplan

1. Laat de kinderen de naam op de onderkant van een blik schrijven.
2. Knip een tekenvel op maat van de omtrek van het blik.
3. Maak een ontwerp voor je blik, je kunt bijvoorbeeld inspiratie halen uit de sterrennacht van Vincent van Gogh. Belangrijk bij je ontwerp is dat vormen groot en duidelijk moeten worden gemaakt om ze te herkennen. Na het schetsen met potlood kun je met een stift puntjes zetten om aan te geven waar de gaten moeten komen, en of ze groot of klein moeten zijn.
4. Laat ze thuis het blik tot de rand vullen met water en in de vriezer zetten en 's morgens mee naar school nemen.
5. Tape het ontwerp vast om het blik of teken met watervaste stift het ontwerp over op het blik. (Het papier kan nat worden en scheuren tijdens het werken)
6. Vouw een theedoek op en leg het blik erop
7. Sla eerst de twee gaten voor het chenilledraad hengsel
8. Hamer met diverse diktes spijkers de diverse gaten van je ontwerp. Tip: werk van de rand naar beneden i.v.m. het smelten van het ijs.
9. Zet het blik op zijn kop in de emmer om het overige ijs te laten smelten
10. Bevestig het chenilledraad en klaar is de lampion!

Tip

Laat de kinderen voorafgaand aan het gaten slaan al hun ontwerp maken, zodat je 's morgens gelijk kunt beginnen met het slaan van de gaten. Dan blijft het ijs langer intact. En een glad blik, zoals dat van jodenkoeken, timmert makkelijker omdat de ribbels niet in de weg zitten.

Suggestie

Je kunt ook een horizon / skyline tekenen en hierboven alle gaten slaan, van veel naar weinig voor een fade out effect.

Blik lampion

Kippengaas lampion

Groep | middenbouw

Techniek | Textiel

Tijdsduur | 2 uur

Benodigdheden

- Kippengaas (liefst vierkante variant)
- Repen stof (transparant zoals organza of tule)
- Lint of wol (dik)
- Kniptang (platbektang)
- Papiertape
- Stift
- Chenilledraad
- e.v. kleine tiewraps
- Stofscharen of scherpe scharen

Stappenplan

1. Schrijf je naam op een stukje papiertape en plak vast aan het kippengaas
2. Meet de diameter van je lampion met het gaas en plak een tapje zodat je weet waar je moet knippen. Doe dit ook voor de hoogte.
3. Buig het gaas plat en leg er een zwaar boek op. De rest van de rol kan over de rand van de tafel hangen. Nu kunnen de leerlingen het gaas veiliger knippen.
4. Voor de veiligheid kun je eventueel de scherpe kniprandjes ombuigen met een platbektang. Of je plakt er een stuk papiertape overheen.
5. Laat de leerlingen het stof in repen scheuren en lint of wol uitkiezen.
6. Weef de wol van links naar rechts, of van boven naar beneden. Je kunt ook schuine of golvende lijnen maken. Twee boven, twee onder, of 3 boven 3 onder. Experimenteer!
7. Kies of je strikjes wilt maken om het gaas dicht te maken, in dat geval laat je de uiteindes aan de linker- en rechterkant lang. Of kies je ervoor om de lampion dicht te rijgen, knip dan alle uiteindes op ca. 3 cm af.
8. Rol de geweven rol kippengaas op om weer een ronde vorm te krijgen. Doe dit ook in een tweetal.
9. Zet eventueel de boven en onderkant vast met een tiewrap. Maak een strikje met de uiteindes. Of pak een lint en knoop deze aan de onderkant vast. Weef deze dan om beide uiteindes naar boven en zet weer vast met een dubbele knoop.
10. Eventueel kun je nog bungelende slierten aan de onderkant vastmaken.

Tip

Laat de kinderen in tweetallen het kippengaas meten en knippen, of laat hulpouders deze stap voorbereiden.

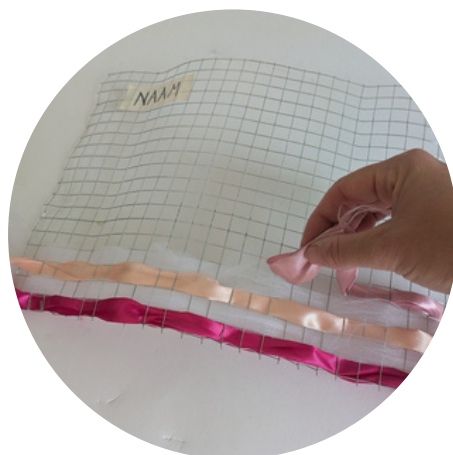
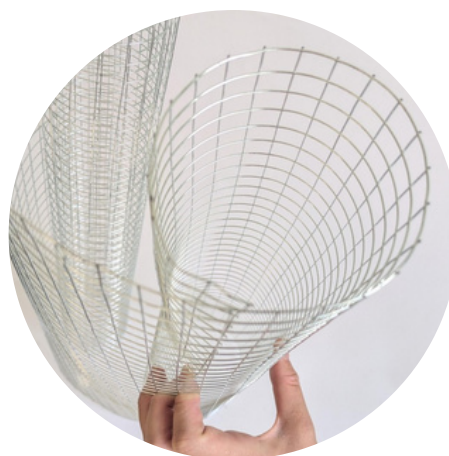
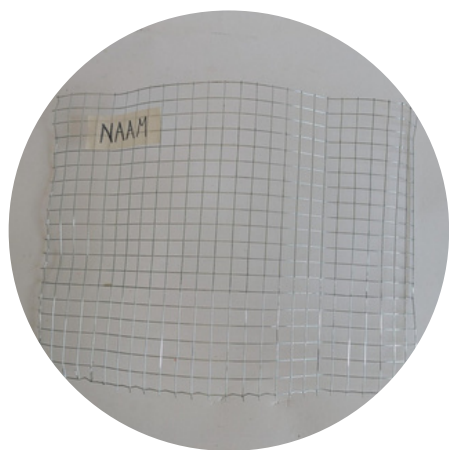
Weef je verticaal, laat de uiteindes aan de onderkant los bungelen voor een speels effect!

Suggestie

Je kunt deze les uitdiepen met een onderzoek naar patronen en kleurencombinaties.

Of je koppelt er duurzaamheid aan vast en gebruikt gebruikte gekleurde plastic tasjes etc. om stroken van te maken en mee te weven.

Kippengaas lampion

Molen

Groep | onderbouw

Techniek | Knippen & plakken

Tijdsduur | 1 uur

Benodigheden

- Frisdrankfles
- Stanleymes om de fles iets in te korten
- Gekleurd A4 papier
- Potlood
- Prikpen en prikmatje
- Gekleurd vliegerpapier
- Stroken van stevige vouwblaadjes knippen (zo lang als een ijsstokje ongeveer en 5 cm breed)

- Schaar
- Lijmpotje met lijmkwasten
- Ijsstokjes
- Splitpen
- Evt. graan

Stappenplan

1. Schrijf jouw naam op het gekleurde A4 onderaan het blad.
2. Maak knipjes aan de bovenkant tot 1/3 van het blad (kind of juf tekent de hulplijn).
3. Het kind of de juf tekent in het midden een deur en 2 raampjes ernaast.
4. Prik de raampjes en deur uit. De deur kan ook met een schaar geoefend worden. De deur mag er in zijn geheel uit, of dat een zijkant nog vast zit als openstaande deur.
5. Doe op de achterkant lijm langs de deur en de ramen en plak een strookje vliegerpapier.
6. Maak van 2 kleine stroken papier de wieken en plak die met een beetje lijm in het midden vast. Monteer pas daarna de wieken met een splitpen aan de molen. Evt. plak je ijsstokjes op ter decoratie.
7. Doe vervolgens op de hele achterkant lijm met een lijmkwast en plak de molen om de fles. Als je begint aan de zijlijn, rol je als het ware de molen zo om de fles.
8. Plak de strookjes één voor één vast als dak en werk af met een strookje papier.
9. Evt. plak je graan op zo'n strookje van het vouwblaadje voor een echte meelmolen.
10. De wieken die als + op elkaar zijn geplakt en zijn bevestigd met een splitpen, kunnen draaien.

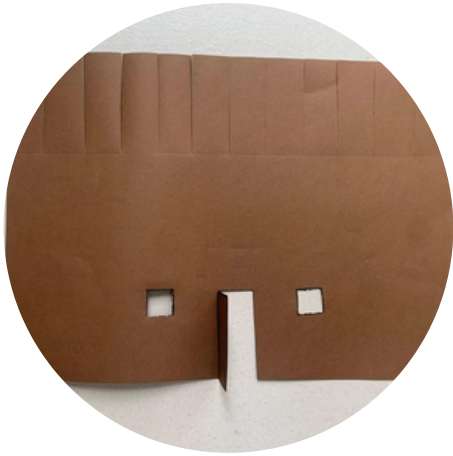
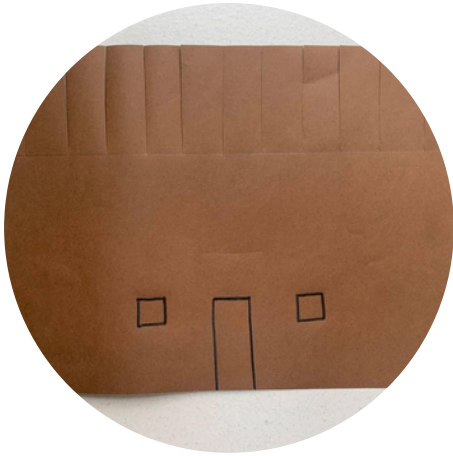
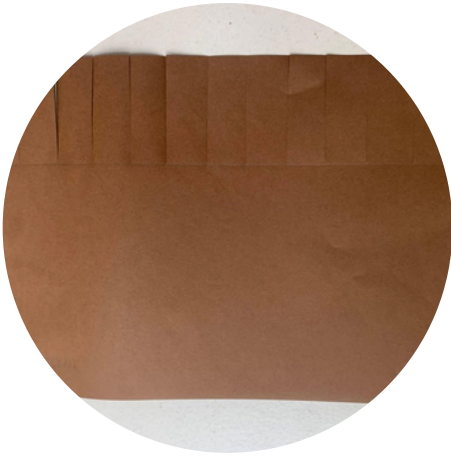
Tip

Werk in kleine groepjes, van ongeveer 5 kleuters. Zo heb je zicht op het proces met bijvoorbeeld aandacht voor het knippen en plakken (versta 'lijmgebruik'; niet te nat). Hulp is wellicht nodig bij de splitpen en het dak. Gebruik voor het dak mogelijk sterke lijm.

Suggestie

In plaats van draaiende wieken met een splitpen, kun je het natuurlijk ook gewoon opplakken, maar juist omdat het kan draaien, heeft deze lampion iets speciaals voor kleuters.

Molen

Herfst lampion

Groep | onderbouw

Techniek | papier maché

Tijdsduur | 1 uur

Benodigheden

- Petfles (1 liter of 500 ml)
- Watervaste stift
- Herfstbladeren
- Evt. boeken/tijdschriften om de bladeren tussen te laten drogen
- Behanglijm
- Kwarkbak om de lijm in te doen
- Vliegerpapier in lichte (herfst-)kleuren: lichtgroen, geel, oranje, rood, evt. wit.
- Tafelzeil of placemats

Stappenplan

1. Ieder kind neemt een petfles mee naar school. Het etiket mag eraf. Schrijf de naam op de dop van de fles of op een briefje in de fles.
2. Laat de kleuters eveneens ter voorbereiding 10 tot 15 (kleine) herfstbladeren zoeken die zij bewaren in bijv. een papieren zakje met naam erop.
3. Let op: zoek platte, droge bladeren, dus geen gekronkelde, natte bladeren. Droog indien nodig de bladeren door er wat boeken of tijdschriften op te leggen.
4. Als de bladeren al plat en droog zijn hoeft dit niet per se.
5. Scheur vliegerpapier in stukjes die niet kleiner zijn dan je vinger en niet groter dan je hand. Doe je vingers in de lijm en maak de hele fles nat.
6. Leg een herfstblaadje op jouw fles en bedek dit blaadje met een paar stukjes vliegerpapier.
7. Wrijf het vliegerpapier helemaal tegen de fles, zodat het goed vastgeplakt zit.
8. Pak dan een volgend blaadje en bedek ook deze op dezelfde manier.
9. Zorg dat de hele fles versierd is met herfstblaadjes en vliegerpapier, zodat je nergens meer de fles ziet. Papier maché tot de dop, niet eroverheen. Vergeet de onderkant van de fles niet, daar mag ook vliegerpapier voor een afgewerkt geheel.
10. Controleer de lampion, dat er geen stukjes vliegerpapier meer los zitten, maar alles goed is aangesmeerd met voldoende lijm. Ook weer niet te nat, dat de lijm eraf druipt.

Herfst lampion

Tip

Deze lampion kan prima klassikaal, met of zonder een paar hulpouders of een klassen-assistent. Dan heb je 1 keer de rommel op tafel en ben je binnen 1 uur al klaar met alle lampionnen! Tot slot over het opruimen; de kinderen hoeven hun handen niet bij de kraan te wassen (de papier maché lijm wordt alleen maar glibberiger en neemt veel tijd in) dus een handdoekje of papieren doekje is handiger.

Suggestie

Je kunt kiezen voor één kleur per lampion. Of voor meerdere kleuren die in elkaar overlopen. Wat ook kan is dat de kinderen alle herfstkleuren mogen gebruiken door elkaar, net als het bladerendek in het bos.

Herfst lampion

Pitriet lampion

Groep | onderbouw

Techniek | Construeren

Tijdsduur | 1,5 uur

Benodigheden

- Rond pitriet van 2 of 3 mm dik
- Ring van piepschuim (of anders, zie tip)
- Foam
- Kralen (die om pitriet passen)
- Stroken crêpepapier of doorschijnende stof in repen, zoals organza
- Chenilledraad
- Scherpe schaar
- Dikke spijker
- Prikmatje
- Kniptang
- Stift
- Naamsticker

Stappenplan

1. Schrijf de naam op een naamsticker/ op de piepschuim ring
2. Teken een even aantal gaatjes af, in het voorbeeld 12. (help mee als leerkracht of bereid deze stap voor)
3. Prik de gaatjes in met een spijker. Leg er voor de zekerheid een prikmatje onder. Gebruik je een schuim variant, snijdt dan als leerkracht ook een kruis in het midden in met een stanleymes of schaar, zodat het lampje erdoor kan worden geduwd.
4. Knip stukken pitriet met een kniptang, evenveel als de helft van het aantal gaatjes. In dit geval 6 stuks. Ga uit van een lengte van c.a. 50 cm (Dit kun je voorbereiden als leerkracht of de oudere kleuters in tweetallen laten doen)
5. Steek een stuk pitriet in een gaatje.
6. Kies een kleurengroep uit, van bijvoorbeeld drie kleuren. Verzamel kralen en foam. Knip het foam in vormen naar keuze. Foam laat zich goed knippen met een scherpe schaar.
7. Rijg de kralen en het foam in leuke patronen aan het pitriet, houd er rekening mee dat de piepschuimkant de bovenkant is. De foam vormen kun je eerst met een prikpen of de dikke spijker voorknippen, dan gaan ze makkelijker aan het pitriet.
8. Steek nu het andere uiteinde in het gaatje er tegenover. Herhaal stap 7 en 8 met de andere pitriet stukken.
9. Om de lampion wat dichter te krijgen kun je lange stroken crepepapier of stof weven door het pitriet heen. Als je stroken van minstens 50 cm hebt blijven ze gewoon zitten en hoeft er geen lijm aan te pas te komen.
10. Bepastig het chenilledraad voor het hengel, in de schuimvariant steek je hiervoor eerst een gaatje met een spijker.

Pitriet lampion

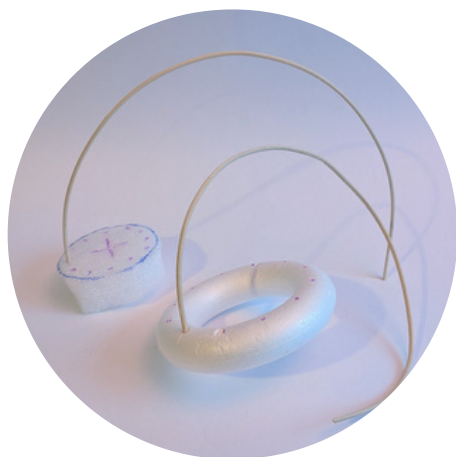
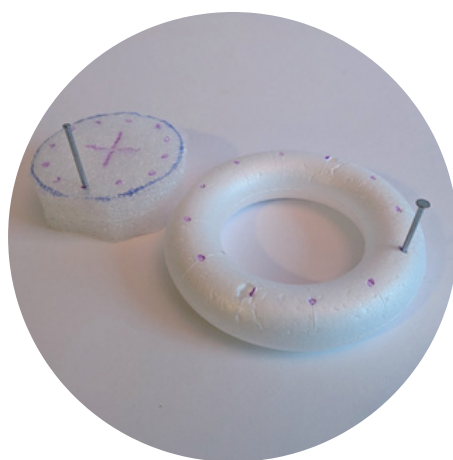
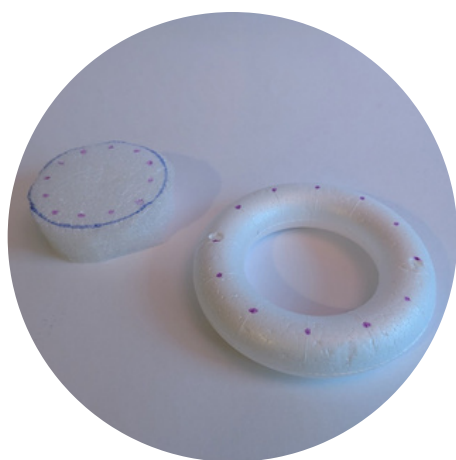
Tip

In plaats van piepschuimen ringen kun je ook verpakkingsmateriaal gebruiken, zoals het plasticachtige verende piepschuim. Dit kan je in een cirkel uitknippen (zie foto stap 1)

Suggestie

Je kunt hier heel mooi een les over kleurenleer of patronen aan koppelen.

Pitriet lampion

Lintjes Lampion

Groep | onderbouw

Techniek | Textiel

Tijdsduur | 1 uur

Benodigheden

- Vrolijk lapje stof c.a. 30 cm breed
- Aluminiumdraad ca 40 cm breed
- Kniptang
- Stofschaar of scherpe schaar
- Naald met groot oog
- Katoendraad of sterke wol
- Chenilledraad
- Papiertape

Stappenplan

1. Schrijf je naam op een stukje papier tape en plak het op het lapje stof.
2. Knip het lapje stof op maat. (kan ook als leerkracht ter voorbereiding).
3. Knip vanaf de onderkant het stof in stroken, houd de bovenste ca. 8 cm vast. Tip: plak hier een strook tape, of teken met krijt een lijn zodat de leerlingen weten hoever ze mogen knippen. Variëren in breedte mag natuurlijk.
4. Meet het aluminiumdraad op. 10 cm langer dan het lapje stof. en knip dit met een kniptang op maat. Er bestaan kleine kniptangetjes voor als je dit de leerlingen zelf wilt laten doen.
5. Leg het aluminiumdraad boven aan het lapje stof en vouw de bovenste rand eroverheen. Zet dit vast met 3 tapejes. Zorg dat de binnenkant van de lampion nu voor ligt.
6. Bereid als leerkracht de naald voor door het draad vast te knopen aan de draad, en een knoopje aan de onderkant te leggen. max. 1 meter draad.
7. Steek vanaf de voorkant (de binnenkant van de lampion) de draad net onder het aluminiumdraad en trek de draad aan. Steek nu weer aan de voorkant de naald er in en herhaal tot je bij het eind bent. De tussenafstand hoeft niet gelijk te zijn, maar de lampion blijft wel mooier zitten als er niet meer dan 2 cm tussen de steken zit.
8. Hecht het draad af met een dubbele knoop. (help als leerkracht) en haal de tapejes weg.
9. Buig het aluminiumdraad tot een cirkel. De leerling kan het eventueel om een stevige fles of koker heen rollen. Draai de uiteinden van het draad in elkaar.
10. Bevestig het chenilledraad en laat de lampion mooi waaien.

Tip

Gebruik goed knipbare stof zoals linnen of katoen. Dus niet elastisch, te dikke of te gladde stof. Aluminiumdraad is veel zachter dan ijzerdraad en zal dus ook niet wegspringen of terugveren.

Suggestie

Ga met een klein clubje tegelijk aan de slag.

Je kunt ook eerst oefenen met een rijgsteek in borduurkarton.

Lintjes lampion

